Режим Орбана як загроза Європі: антиукраїнська політика Угорщини, агентура впливу на Закарпатті та деградація демократії

Віктор БЕДЬ
Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень
Карпатського університету імені Августина Волошина

м. Ужгород,
7 листопада 2025 р.

Віктор БЕДЬ: Коли держава перестає говорити правду, вона починає служити чужим богам. І тоді навіть найменше лицемірство стає зрадою.

Геополітичні реалії та антиукраїнський курс режиму Орбана

На тлі російсько-української війни (2014 – 2024) політика прем’єр-міністра Угорщини Віктора Орбана дедалі більше виходить за межі допустимого для

демократичної держави-члена Європейського Союзу (ЄС) і Організації Північноатлантичного договору (НАТО). Під прикриттям «захисту національних інтересів» він вибудував систему внутрішнього авторитаризму та зовнішнього ревізіонізму, що дедалі частіше працює в інтересах Москви.

Особливо небезпечним є те, що на українській території, зокрема на Закарпатті, угорський режим Віктора Орбана розгорнув мережу політичних, громадських, освітніх та культурних структур, які діють як агенти впливу Будапешта — під виглядом «захисту прав угорської меншини».

Орбанізм: політична модель залежності від Москви

Віктор Орбан, який свого часу починав як молодий реформатор-демократ, перетворився на європейського символа політичного рецидиву. Уряд Віктора Орбана послідовно блокує військову та фінансову допомогу Україні, систематично підважує санкційну політику Європейського Союзу проти держави-агресора — Російської Федерації, та фактично сформував у межах ЄС «п’яту колону» Кремля для просування його геополітичних інтересів [1].

Після 2022 року, коли повномасштабна війна Росії проти України (2014 – 2025) стала переломним моментом для Європи, Угорщина остаточно перетворилася на транзитний центр російського впливу — економічного, політичного й інформаційного — усередині самого Європейського Союзу. Орбан демонструє цинічну «миротворчу» риторику, яка насправді є замаскованим саботажем єдності Заходу. Характерним маркером стала його поведінка у липні 2024 року: уперше за понад два роки повномасштабної війни він приїхав до Києва, де говорив про «необхідність миру», але наступного дня полетів до Москви, щоб зустрітися з Путіним [2]. Цей дипломатичний жест став демонстративною зневагою до українських жертв і чітким сигналом про реальні геополітичні пріоритети Будапешта.

Угорська гентура впливу на Закарпатті: політика під прикриттям “меншин”

Орбанівський режим цілеспрямовано використовує угорську етнічну карту на Закарпатті, щоб формувати важіль тиску на Україну. Під прикриттям гасел про «захист угорської культурної автономії» в Україні діє низка структур, що мають чітко виражений політичний, фінансовий і кадровий зв’язок із Будапештом. До них належать: Товариство угорської культури Закарпаття (ТУКЗ/КМКС), Партія угорців України (КМКС), Демократична партія угорців

України, а також Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II (раніше — інститут) [3].

Через ці організації Угорщина реалізує довгострокову стратегію впливу на суспільно-політичне життя Закарпаття, використовуючи етнічний чинник як інструмент зовнішньої політики.

Серед ключових публічних осіб, які представляють і просувають цю орбанівську лінію, варто назвати Ілдіко Орос — депутата Закарпатської обласної ради, голову постійної комісії з питань освіти, науки, духовності та національних меншин, президента університету Ракоці; та Василя (Ласло) Брензовича — голову ТУКЗ/КМКС і партії КМКС, колишнього народного депутата України (VIII скликання від «Блоку Петра Порошенка»), який нині переховується у Будапешті під політичним прикриттям Віктора Орбана.

Проти нього в Україні відкрито кримінальне провадження, зокрема за ознаками державної зради та пов’язаної антиукраїнської діяльності.

Таким чином, через створену ними мережу підконтрольних організацій і освітніх структур, угорська сторона фактично формує паралельний політично-культурний простір, який у своїй суті підриває український суверенітет у прикордонному регіоні й використовується як інструмент гібридного впливу на державну політику України.

Моральна ницість і геополітична короткозорість угорського режиму Орбана

Попри риторику про «християнські цінності», політика Віктора Орбана демонструє глибоку моральну деградацію. Він і його оточення прикриваються церквою й традиціями, але у практиці підтримують диктатури та гуманітарних злочинців.

Промовистим контрастом став приклад угорської опозиції: у липні 2024 року, після російського ракетного удару по дитячій лікарні ОХМАТДИТ (м. Київ), опозиційний угорський політик Петер Мадяр приїхав до Києва, залучивши благодійників на допомогу дітям [4]. Цей вчинок показав справжнє обличчя європейської Угорщини — співчутливої, людяної, здатної до солідарності. На цьому тлі Віктор Орбан виглядає морально порожнім васалом Кремля, який торгує принципами заради політичного виживання.

Зовнішньополітична короткозорість курсу Віктора Орбана очевидна: Будапешт ізолює себе в ЄС, блокує рішення європейської спільноти, втрачає

довіру партнерів, а всередині країни знищує незалежні медіа, правосуддя і громадянські свободи.

Геополітичні наслідки для України та Європи

Для України політика прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана становить постійну гібридну загрозу на її західному кордоні. Підконтрольні Будапешту в Закарпатському регіоні владні, політико-громадські, освітні, культурні структури та агенти впливу послідовно просувають ідеї «адміністративно-територіальної автономії», «подвійного громадянства» та «спеціального статусу для угорців Закарпаття». Такі дії за своєю суттю та методами потенційно відтворюють модель дестабілізації, подібну до донбаського сценарію, хоч і в локалізованій, так званій «м'якій» формі [5].

Для Європейського Союзу орбанівська Угорщина, яка фактично стала політичним союзником авторитарних режимів Російської Федерації та Китайської Народної Республіки, перетворилася на слабку ланку європейської безпеки. Така зовнішньополітична орієнтація Будапешта підриває єдність і санкційну політику ЄС, ускладнює взаємодію з НАТО та ставить під загрозу енергетичну й економічну незалежність Європи від Москви й Пекіна.

Використовуючи доступ до рішень європейських інституцій, режим Орбана фактично виступає рупором російсько-китайських інтересів у середині Європейського Союзу, що робить Угорщину не партнером, а внутрішнім фактором дестабілізації євроатлантичного простору.

Якщо Угорщина не змінить нинішній політичний курс, її неминуче очікує подальша маргіналізація, фінансова ізоляція та відтік населення. Історія вже знала подібні періоди угорського занепаду — насамперед у 1867–1918 роках, коли політика Австро-Угорської монархії та імперські амбіції Королівства Угорщини у її складі завершилися розпадом імперії, а також у 1918–1946 роках, коли реваншистські прагнення та співпраця з тоталітарними режимами, зокрема з нацистським Третім Рейхом (1933–1945), призвели до нової національної катастрофи.

Сьогодні Угорщина, повторюючи ті самі хибні моделі зовнішньої політичної орієнтації, що вже призводили її до національних поразок у минулому, ризикує знову опинитися на узбіччі європейського розвитку — між авторитарним минулим і втраченим демократичним майбутнім.

Підсумкові висновки та геополітичні орієнтири

Угорщина Віктора Орбана сьогодні — це не союзник, а системна проблема для Європи. Її зовнішня політика все більше нагадує гібридну форму співпраці з авторитарними режимами, яка підриває основи демократії, верховенства права та європейської солідарності.

Для України завдання є стратегічно зрозумілим:

- посилювати державну присутність і контроль на Закарпатті;
- нейтралізувати іноземні агентурні мережі й політичні впливи, що діють під прикриттям культурно-освітньої співпраці;
- водночас підтримувати українських угорців як повноправних громадян України, залучаючи їх до спільної націєтворчої і державотворчої діяльності.

Для Європейського Союзу ж настав час визнати очевидне: режим Орбана — це тріщина в стінах європейської демократії, через яку просочуються російські та китайські впливи. Якщо цю тріщину не усунути політичними й правовими засобами, вона може перерости у кризу довіри та розкол євроатлантичного простору.

Джерела

1. Center for Countering Disinformation (CPD). Why Viktor Orban is pursuing an anti Ukrainian policy and how the West reacts to it.
   URL: https://cpd.gov.ua/en/bez-kategoriyi/why-viktor-orban-is-pursuing-an-anti-ukrainian-policy-and-how-the-west-reacts-to-it
   (дата доступу: 6 листопада 2025 р.)
2. European Newsroom. Hungary wants to form a coalition against Ukraine with other EU countries. URL: https://europeannewsroom.com/hungary-wants-to-form-a-coalition-against-ukraine-with-other-eu-countries
   (дата доступу: 6 листопада 2025 р.)
3. New Eastern Europe. Foreign interference in the Zakarpattia region of Ukraine: the 2019 elections and beyond.
   URL: https://neweasterneurope.eu/2020/05/06/foreign-interference-in-the-zakarpattia-region-of-ukraine-the-2019-elections-and-beyond
   (дата доступу: 6 листопада 2025 р.)
4. The Kyiv Independent. Opposition politician Peter Magyar arrives in Kyiv after strike on Ohmatdyt. URL: https://kyivindependent.com
   (дата доступу: 6 листопада 2025 р.)
5. Cambridge University Press. Small but salient: The securitization of Ukraine's ethnic Hungarian minority.
   URL: https://www.cambridge.org/core/journals/nationalities-

papers/article/small-but-salient-the-securitization-of-ukraines-ethnic-hungarian-minority/AA2A44B1DAC15AB7B5C1C92175DA947F
(дата доступу: 6 листопада 2025 р.)